

במדינה

העם פסח בלי מצות

הכנסת חוקקה נגד הלחם, הציבור החילוני התעלם מן המחוקק ומן החוק. החיים נמשכו כסדרם.

אי אפשר לחוקק נגד החיים. החיים חזקים מכל חוק, וכפי שלימדה היהדות כבר לפני דורות רבים, גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה אינה מתקיימת.

השנה ניסתה שרולת-הלחץ החר"ר דית לכפות על הציבור הישראלי את מיצות המצות. לא כדרך של שיכנוע, אלא כדרך של חוק.

אמנם, החוק החדש אוסר רק את הצגתם של דיברייחמץ בפרהסייה, בשי כונות יהודיות. אולם המימסר הדתי ניסה להרחיב את החוק בפועל, בה עמירו פנים כאילו אוסר החוק על מכירת חמץ בכלל. כך הוצג הדבר לציבור.

בכמה מקומות הפעילו רבנים מקור מים אמצעים של טרור ואיום, כדי למנוע את מכירתו של חמץ. בירושלים הסתובבו מאיר כהנא וחבורת בריוניו והפכו דוכני פיתות בעיר הערבית. יתכן שכהנא חיקק במתכוון את המ שיח הנוצרי, ישוע מנצרת, שהופיע כחצר בית המיקדש והפך את דוכניהם של חלפנייה כספים, ששירתו את העיר ליס-לרגל מכל העולם.

בלי לחם, בלי מצה. מול כל הת עלולים האלה, התנהלו החיים על-פי הגיון משלהם.

בשום שבועיפסח קודם לא היתה הארץ כיה מלאה בחמץ, ולא אכלו אזרחיה היהודיים כה הרבה לחם, כמו בשבוע זה.

לפ הסטיטיסטיקה, עלתה צריכת הלחם לפני הפסח כ-500 אחוז. משמע: המוני בתי ישראל מילאו את מקריהם בכמות אדירה של לחם, כדי לעבור את שבועי הפסח בשלום, מבלי לנגוע במ צות. התוצאה: בתום השבוע נותר לחם ישן רב במקוריהם. ונזרק לפחיה האשפה. יתכן שאת הפיתרון האידאלי של סובלנות הדתית מצא זוג צעיר בגדרה. הבעל בא מבית חילוני, האשה מבית דתי. בפרוס חג הכרייה האשה החי לטית: "לבית שלי לא ייכנס לחם" השיב הבעל בחלטיות רומה: "לבית שלי לא תיכנס מצה".

הזוג בילה את שבועי הפסח באושר, כלי לחם וכלי מצה.

ביטחון

עד הסוף

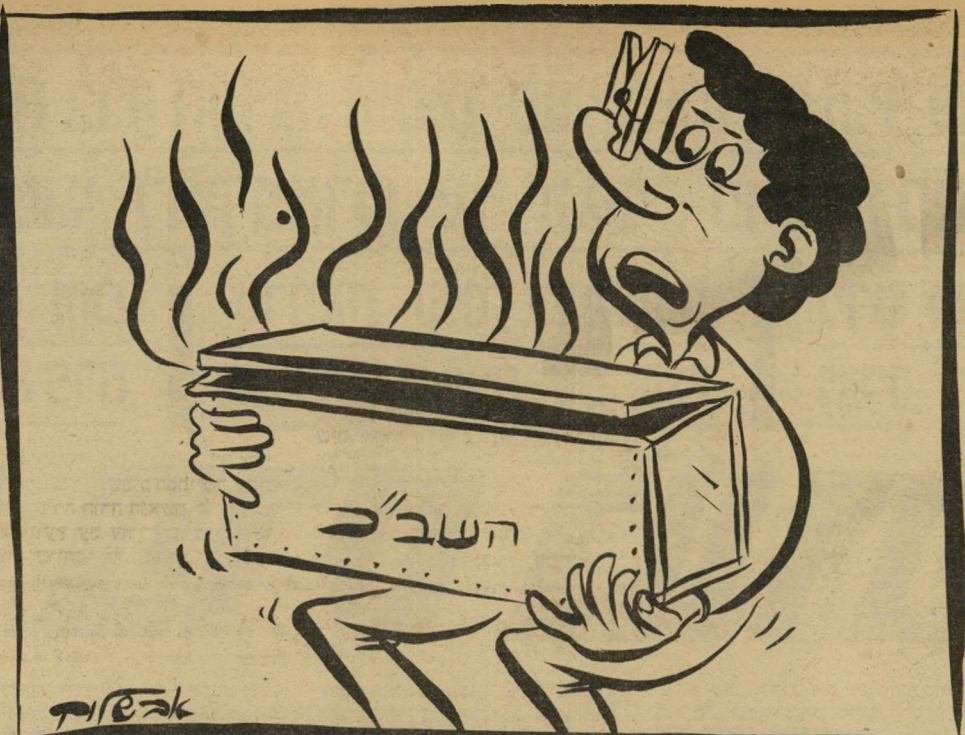
מילחמת-הלבנון לא נגמרה. היא רק נדחתה בשנתיים. עכשיו היא מתלקחת שוב. מדוע?

האם התחדשה מילחמת-הלבנון? אפשר לטעון כי מעולם לא נפסקה. ישראל יצאה ממרבית לבנון, אך המ שיכה בכיבוש החלק הדרומי, במישרין ובמצעות צבאיה השכירים הקרוי צ"ל.

מצב זה היווה גירוי-מתמיד. כמשך שנתיים היה זה גירוי מינימלי, מפני שהכוחות הלבנוניים היריבים היו עסו קים זה עם זה. עכשיו, כשחזרו הסורים והשליטו סדר במרבית לבנון, איץ למי ליציות חופשי-פעולה בצפון. הן יכולות והפצות להתרכז במאבק בדרום.

מכאן ההתקפה הגדולה של חיזב-אללה (מ"פלגת השם") על מוצב של צ"ל, שבו נפלו 18 לוחמים שיעיים. ומכאן גם ניסונה של חוליה פלסטינית לחזור לישראל לשם פיגועי-מיקוח. השאלה היא: האם קורבנות אלה היו באמת בלתי-מנעים?

הדבר מעלה מחדש ויכוח ישן. כאשר התפוצצה פרשת-השב"כ ביי טא יצחק שמיר פומבית את החלטתו, ש-שום מתבל לא ייצא חי מפיגועי-מיקוח. כאשר טען ראשיה-שב"כ, אבי

תיבת פנדורה

תה המדינה מתפוצצת בהפגנות-מחאה. שלום עכשיו היתה מכנסת המונים, הכנסת היתה מתכנסת ביישובי-פגרה סוערות, פרשנים והוגי-דיעות היו זועקים חמס.

כל זה לא קרה השבוע — למרות שהמצב בגדה המערבית מוכיר את ה ימים הגרועים ביותר כי 20 שנות הכי כוש.

היסטריה מפוברקת. העיקרון הבסיסי לא השתנה: שר-הביטחון נכני עים לגוש-אמונים. אחרי כל פיגוע חמור, הגורם להתרגשות ציבורית, ער לים אנשי הגוש על הגל ותובעים, יד קשה. שר-הביטחון התורני נענה לי היסטריה המפוברקת של משה לווינגר וחבריו.

כך עשה שר-הביטחון עוד וייצמן. אחרי הפיגוע בלב חברון, שבו נהרגו שישה מתנחלים חמושים, נענה וייצמן לדרישת לווינגר וגירש מן הארץ את פאהד קוואסמה, ראש-עיריית חברון, ואת מוחמד מילחם, עמיתו מהעיררה הסמוכה לחול.

קוואסמה היה ידוע לכל כמנהיג הלי אומי המתון ביותר בגדה. אחרי גירוש נכחר כחבר הוועדה-הפועל של אש"ף, ונרצח בידי כנופיית אברנידאל בגלל שאיפתו לשלום עם ישראל.

בימי אריאל שרון התלקחה הגדה ונערך ציר קטלני על סטורנטים. נער-כו הפגנות סוערות ברחבי הגדה והרי צועה, ונהרגו מפגינים ביד רחבה.

בימי כהונתו של משה ארנס שר שקט יחסי — אולי מפני שמילחמת-הלבנון הסיחה את הרעת, אולי מפני שארנס חכם יותר.

יותר רם. בימי כהונתו של רבין הגיעו כל התהליכים השליליים לירי שיא חדש.

רבין הורה לפוצץ בתים ביד רחבה. הוא גירש ראשי-ציבור מהארץ. עכשיו הנהיג מחדש את המעצרים המינהליים (ראה הנדון) ואת המעצרים הסיי טוניים של פעילים פוליטיים. הצבא פותח באש חיה על מפגינים, הורג ופוצע.

מכיוון שרבין הוא איש מיפלגת-העבודה, משותקים כמעט כל אירגוני המחאה, שיש להם קשרים גלויים או סמויים עם מיפלגה זו.

נראה כי רבין נותן גם גיבוי לליד הקשה שהנהיג הנציב החדש של בתי הסוהר, דויד מיימון, כלפי האסירים גר פלסטיניים. חמרת תנאי-המעצר גר מה לשכית-תרגעב ממושכת, שהתסיסה את השטחים הכבושים, שבהם גברה ה התרגשות במילא לקראת כינוס המור עצה הלאומית הפלסטינית השבוע.

ארם רגיש יותר היה משתדל להרגיע את המצב. אולם רבין לא היה מעולם אדם רגיש, וככל שמתקדם גילו נראה כי רגישותו שואפת לאפס. התחזית: יותר רם.

רעה שלום, כי הוא פעל "ברשות וב סמכות" כאשר הורה לרצוח את שני החוטפים שנלכדו, הסתמך על הוראה זו.

רבנים אלה נרשמו מן הסתם גם בצד השני. משמע: כל אדם החודר לישראל לצורך פיגועי-מיקוח (תפיסת בני-ערובה כדי להחליפם באסירים פלסטיניים) יודע שאין לו אפשרות להיכנע ולהישאר בחיים. התוצאה הבלתי-נמנעת: החלטתם של התוקפים להילחם עד הסוף ולקחת איתם ככל שיותר ישראלים.

כך קרה השבוע: שני חיילי צה"ל ושלושה מן התוקפים נהרגו.

אחת המסקנות המתבקשות מאירוע זה: יש להחזיר לתוקפים את האמונה שאם ייכנעו, יישארו בחיים. זהו האלף-בית של כל מוסר-מילחמה, ואין הוא נובע רק מטעמים מוסריים, אלא גם מטעמים מעשיים פשוטים: הוא חוסך חיים מ שני הצדדים.

השטחים
מזלו של רבין
אילו עשה שרון מה שעושה רבין, היתה המחאה ממלאה את הארץ. אך מי ימחה על מעשי רבין?

ליצחק רבין יש מזל. הוא איננו אריאל שרון. אילו קרה בימי שרון בגדה המערב בית מה שקורה עכשיו, בימי רבין, הי

העולם הזה והפרשה החדשה

זה חוזר על עצמו. פרשת-השב"כ פרצה מפני ששלושה צלמי-עיתונות, וביניהם ענת סרגוסטי של העולם הזה צילמו את שני החוטפים בעודם בחיים, כשהם מובלים אל הוצאתם להורג.

סרגוסטי היתה הראשונה שהבחינה עוד באותו היום במה שצילמה. העולם הזה היה היחיד שפרסם את התצלום. שני התצלומים האחרים (של חדשות ומעריב) פורסמו רק כעבור חמישה שבועות. כשה כבר לא שניה דבר.

כדי לפרסם את התצלום הגורלי, ניהל העולם הזה מאבק עם הצנזור. עד כדי הודעה על כוונתו לפנות לבית-המישפט הגבוה לצדק, החלטת הצנזורה שהתירה לנו את פירסום התצלום היא שגמרה למיפנה הגורלי.

עכשיו זה קרה שוב. ענת סרגוסטי הלכה לצלם בכנס של תומכי אריאל שרון בתנועת החירות. היא הבחינה שם בנוכחותו של יוסף גינוסר, אחד מחנוני-מפתחי-השב"כ. היא צילמה אותו. העולם הזה הודיע לצנזורה על הימצאות התצלום בידיו, ועל כוונתו לפרסמו. הצנזורה אסרה את הפירסום. הנימוק: התצלומים של כל מפורטי-השב"כ נאסרו לפירסום. האנשים האלה היו מעורבים בעבר בפעולות רבות, ופירסום תמונותיהם ברבים עלול לסכן אותם. (הצנזור רה צדקה — אך לא במובן שהתכוונה.)

העולם הזה התקשר עם הצנזור הראשי, תת-אלוף יצחק שני, ומחה על ההחלטה. איש לא הכריח את גינוסר להופיע בכנס פוליטי, אך בגע שהופיע והפך מעיל פוליטי, אין בשום פנים לאסור את פירסום תצלומו.

תת-אלוף שני ביקש שהות לחשוב על כך. כעבור שעה התקשר עם העולם הזה והודיע שהתצלום אושר לפירסום.

העולם הזה פירסם את התמונה ב-14 בינואר 1987, ובעיקבותיו פורסמו תמונותיו של גינוסר גם בעיתונים אחרים.

עכשיו מתברר כי פירסום זה הוא שגרם לתפנית בפרשה החדשה (ראה כתבה) פרקליטיו ובני-מישפחתו של הקצין הצ'רקסי עיזאת נפסו. זיהו את גינוסר בתצלום כמי שעסק בחקירתו. הם ידעו כי לא זה בילבד שגינוסר הודה בפרשת השב"כ בבדידי עדויות ובשיבוש הליכי-מישפט. אלא שגם העיד אז, שזאת היתה שיטה בשב"כ.

כתוצאה מכך קיבל העירעור של נפסו תנופה חדשה, ונולדה פרשה חדשה.

חקירה מיוחדת

דפנה ברק מגלה את הפרטים הנסתרים של פרשת נפסו: אין נשבר, מדוע בודו הראיות, ממה כחדו אנשי השב"כ

ד מייץ לעצמך שבשעות הקטנות של הלילה — כמה ימים אחרי נישואיך — מגיע שטר לביתך ומי בקש ממך להתלוות אליו אל תחנת המיטרה. שם מודיעים לך בקצרה כי אתה נאשם בריגול חמור נגד מדינתך, וכי העברת נשק לירי האויב.

החל מרגע מפתיע זה בחיך, אתה עובר לדיעה הנאמנות של אנשי השב"כ, עובר "טיפול" שבסיומו אתה מוכן גם להודות שאתה הוא זה שצלב את ישוע הנוצרי.

תאר לעצמך שבראש צוות-החקירה של השב"כ ניצב אדם מכריח, שאפתני, שאחרי שעשה שיקול מוטעה בעניינך — אינו רוצה לדעת מה מתרחש מס' שגרמו להוראה.

אתה תשב בודד בתוך ותטען לחי פותך, מבלי לדעת מה מתרחש מס' ביכך, מבלי להבין את הצפוי לך.

בניימישפחתך וחברך יתהלכו תמי הים ונבוכים. איש לא יבין את אשר קורה פרט לאדם אחד — עורך-דין, אותו גיבור אפור-לוחם שלו מייחל כל תסריטאי, אשר יריח שמהו אינו כשר כאן.

בחושרייה מפותה, ובאמונה הולכת וגוברת, יריח שחוסר-התיאום בין ערדי יות אנשי-השב"כ השונים מקורו דווקא בניסיון-תיאום. הוא יריח שנעשה כאן ניסיון לחפות ולטשטש החלטה מוטי עית. הוא יבין שמשחקים כאן כשיחקר לייקורה. הוא — איש צנוע, המתרחק מהזרקורים, ששיקולי כסף ופירסום זרים לו, ששורשיו במימסר, שאף פינק אותו — יהפוך את מאבקו זה במימסר ל"תיקחיים".

במישפחתו צפויים לו רגעים קשים. לעיתים יחשבו שאולי ירד מהפסים. המימסר, ברמות בתי-המישפט השו נים, אמנם יהיה ער לטענותיו, אך ידחה אותן אחת-לאחת.

אתה תמשיך לשבת ככלאך, מנותק מהאירועים ולטעון: נעשתה כאן טעות! פרנץ קפקא היה מתאר כל זאת בתיאורים מסמרי-שיער, ומסיים בוד דאי בנקודה זאת. תסריטאי אמריקאי היה מוביל את גיבוריו המיואשים לנקודת-האור הבלתי-צפויה: לפתע פיתאום מתגלה עוד אירוע שבו נעשה תיאום בין גירסאותיהם של אנשי השב"כ, ומתפוצץ ברעש חסר-תקדים.

לא זאת בלבד, אלא שפירסום תמונתו של אחד הנאשמים בכידוי ראיות הוא הוא נקודת-האחיה שלה חיכה גיבורנו. זהו ראש-צוות החקירה, שעל-פי הו לטתו הוגש כתב-האישום בעניינך, רי ששינה את מהלך חיך והיימישפחתך.

כל זה לא קרה לך ולמישפחתך. אולם על-פי הפרטים המתורם לי פירסום ממיקרהו של עיזאת נפסו, זה עלול לקרות. על-פי מיקרהו של נפסו, כל נקישת בדלת-ביתך השכסי-כבוקר עלולה להסות את חיך למסלול שסופו אינו נראה-לעיני. לולא עקשנותו של דוקטור צבי הדר, עורך-דין מגנייהו-דה, ששימש כפרקליט הצבאי הראשי